

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
İKİNCİ BÖLÜM

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no. 58901/19 ve diğer 6 başvuru)

KARAR

Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrası (hukuk yönü) • Adil yargılanma • Başvuranların, bütün resmi koşulları yerine getirmelerine rağmen, haklarında yürütülen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının olumsuz sonuçlanması nedeniyle, ulusal makamların başvuranların kamu hizmetine atamasını reddetmelerine ilişkin kararın iptaline ilişkin taleplerinin reddiyle sonuçlanan idari yargılamalar • Arşiv araştırmalarının bütün içeriğinin veya idarenin değerlendirmesinin dayandığı somut gerekçelerin başvuranlara açıklanmaması • Ulusal mahkemelerin başvuranlara ihtilaf konusu arşiv araştırmalarına ilişkin bilgi iletmemesi ve haklarındaki iddialara ilişkin olarak görüşlerinin alınmasını talep etmemesi • İdare tarafından iletilen bilgilerin tamamının veya bir kısmının gizli olup olmadığının ve ulusal güvenlik menfaatlerinin, bilgilerin başvuranlara ifşa edilmemesini haklı kılıp kılmadığının değerlendirilmemesi • Delil unsurlarının açıklanmamasını telafi edecek yeterli güvencelerin bulunmaması • İlgili idari kararların etkili ve yeterli yargısal denetiminin sağlanamaması
Sözleşme'nin 15. maddesi • Adil yargılanmanın gereklerine uyulmaması ve bu durumun olağanüstü hal döneminde derogasyon bildirimiyle haklı gösterilmemesi • Olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesi, arşiv araştırmasının olumsuz sonuçlanmasına dayanarak bireylerin kamu hizmetine atanmasının reddedilmesinin ardından yapılan yargı denetimine hiçbir kısıtlama getirmemiştir • Ulusal mahkemeler, başvuranların davalarını incelerken olağanüstü halin şikâyetlerin esasını değerlendirmelerini engellediğine dair bir atıfta bulunmamıştır.

Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

STRAZBURG

25 Haziran 2024

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2024. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir

Kurkut ve diğerleri/Türkiye davasında,

Başkan

Arnfinn Bårdsen,

Hâkimler

Jovan Ilievski,

Pauliine Koskelo,

Saadet Yüksel,

Frédéric Krenc,

Davor Derenčinović,

Gediminas Sagatys

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Dorothee von Arnim'in katılımıyla,
Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine Türk vatandaşı olan yedi başvuran ("başvuranlar") tarafından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ("Mahkeme"), İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapılmış olan başvuruları (başvuru no. 58901/19, 59988/19, 14944/20, 23565/20, 29101/20, 42116/20, 28956/21);

Bütün başvurular açısından Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasına ve 29101/20 no.lu başvuru açısından Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrasına ilişkin şikâyetlerin Türk Hükümetine ("Hükümet") bildirilmesine ve başvuruların geri kalanının kabul edilemez olduğuna dair kararı;

Tarafların görüşlerini dikkate alarak;

28 Mayıs 2024 tarihinde yapılan kapalı müzakerelerin ardından,

Aynı tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

GİRİŞ

1. Başvurular, ulusal makamlar tarafından, bütün resmi koşulları yerine getirmiş olan başvuranların, haklarında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının olumsuz sonuçlandığı gerekçesiyle, kamu hizmetine atamasının reddedilmesi ve başvuranların ulusal makamların red kararının iptalini talep ettiği idari yargılamaların hakkaniyete uygun olmadığı iddiasıyla ilgilidir. Başvuranların hepsi, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir.

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

29101/20 no.lu başvurunun sahibi ayrıca, idare mahkemesinin, masumiyetinin kanıtlanmış olmasına rağmen masumiyetine şüphe düşürdüğünü iddia ettiği gerekçesiyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrasıyla güvence altına alınan masumiyet karinesi hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir.

OLAY VE OLGULAR

2. Başvuranların listesi ekte yer almaktadır.

3. Hükümet, kendi görevlisi Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

4. Davalara konu olan olaylar, taraflarca belirtildiği üzere ve taraflarca ibraz edilen belgelerden anlaşılacağı şekilde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

I.DAVANIN ARKA PLANI

5. 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi ve olağan üstü hal ilanı *Yüksel Yalçınkaya/Türkiye* ([BD], no. 15669/20, §§ 10-17, 26 Eylül 2023) kararında özetlenmektedir. Olağan üstü hal 21 Temmuz 2016 tarihinden 18 Temmuz 2018 tarihine kadar sürmüştür.

6. Olağanüstü hal sırasında, Bakanlar Kurulu, birçok kanun hükmünde kararname çıkarmıştır. Bunlardan 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (bk. aşağıda 71. paragraf), Devlet Memurları Kanunu'na, kamu hizmetine atanmak için güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumlu sonuçlanmasını zorunlu kılan bir hüküm eklemiştir. Bu hüküm 29 Ekim 2016 tarihinde yürürlüğe girmiş ve 1 Şubat 2018 tarihinde TBMM tarafından onaylanarak kalıcı hüküm haline gelmiştir.

7. Anayasa Mahkemesi, 24 Temmuz 2019 tarihinde, Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle bu hükmü iptal etmiştir (bk. aşağıda 74. paragraf).

II.BAŞVURANLARIN KİŞİSEL KOŞULLARI

A. 58901/19 No.lu Başvuru (Naci Kurkut)

8. Başvuran, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 31 Ekim ve 4 Kasım 2016 tarihleri arasında sosyal güvenlik uzman yardımcısı pozisyonu için yapılan bir dizi sınavda başarılı olmuş ve memuriyete atanacak başarılı adaylar listesine girmiştir.

9. Sosyal Güvenlik Kurumu, 3 Ağustos 2017 tarihinde, başvurana, güvenlik soruşturmasının olumsuz olması nedeniyle atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

10. Başvuran 2 Ekim 2017 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesine başvuruda bulunarak Sosyal Güvenlik Kurumunun 3 Ağustos 2017 tarihli kararının iptalini talep etmiştir. Başvuran, idari makamın kendisi hakkında yürütülen güvenlik soruşturmasının olumlu sonuçlanmasını reddederken herhangi bir gerekçeye dayanmadığını veya bu kararını belirli bir kanun hükmüne dayandırmadığını iddia etmiştir. Başvuran bu nedenle, yargılama sırasında idari makam tarafından sunulabilecek bilgi veya belgelere karşı başka iddialarda bulunma hakkını saklı tutmuştur.

11. Ankara İdare Mahkemesi, bazıları gizli olan verileri analiz etme, değerlendirme ve saklama görevlerini içeren hassas bir konum olan ve bu nedenle güvenlik soruşturması gerektiren sosyal güvenlik uzman yardımcısı pozisyonu göz önüne alındığında, başvuran hakkında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının ortaya çıkardığı bilgilerin, idarenin başvuranın kamu hizmetine atanmasını reddetme kararını haklı çıkardığını kaydederek, 25 Nisan 2018 tarihinde, 657 sayılı Kanun'un 48 § A-8 maddesi ve 4045 sayılı Kanun'un 1. maddesine dayanarak davayı reddetmiştir.

12. Başvuran, ilk derece mahkemesinin kendi davasına uygun şekilde etkili bir yargısal denetimde bulunmadığını ileri sürerek, Ankara Bölge İdare Mahkemesi önünde 25 Nisan 2018 tarihli karara itiraz etmiştir. Başvuran, davalı idari makamın, ilk derece mahkemesi önünde, hakkında yapılan güvenlik soruşturmasının olumlu sonuçlanmamasının nedeninin kendisinin ve erkek kardeşinin PKK (Kürdistan İşçi Partisi) tarafından düzenlenen faaliyetlere katıldığı iddiası olduğunu belirtmiştir. Davalı bu iddiayı destekleyecek herhangi bir belge veya delil unsuru sunmamış ve ilk derece mahkemesi bu ifadeyi gerçek olarak değerlendirmiştir. Ayrıca başvuran, ilk derece mahkemesi önündeki yargılama sırasında davalı idarenin beyanlarının, karşı görüşünü sunması için kendisine iletilmediğinden şikâyetçi olmuştur. Son olarak başvuran, sabıka kaydının bulunmadığını, herhangi bir suçtan dolayı hakkında bir soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmediğini yinelemiştir.

13. Ankara Bölge İdare Mahkemesi, 13 Eylül 2018 tarihinde başvuranın iddialarına yanıt vermeden itirazı reddetmiştir.

14. Başvuran 29 Kasım 2018 tarihinde, idare mahkemelerinin, idarenin iddialarının doğruluğunu araştırmamış olmaları ya da en azından kendisi hakkında

ortaya çıkan bu tür şüphelerin objektif temellere dayanıp dayanmadığını değerlendirmemiş olmaları sebebiyle, etkili bir yargısal denetimde bulunmadıkları gerekçesiyle, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Ayrıca başvuran, idarenin kendisi hakkındaki değerlendirmesinin kısmen kardeşinin PKK ile iddia edilen bağlantısına dayalı olmasından üzüntü duyduğunu ve bu değerlendirmenin, cezai sorumluluğun bireysel olduğu ilkesiyle örtüşmediğini belirtmiştir.

15. Anayasa Mahkemesi, 1 Temmuz 2019 tarihinde, başvuranın bireysel başvurusunu kısa karar formülüyle reddetmiş ve diğer hususların yanı sıra, başvuranın Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyetlerinin dördüncü derece niteliğinde olduğunu kaydetmiştir.

B. 59988/19 No.lu Başvuru (Şükran Kesgin)

1. Başvuranın Şırnak Devlet Hastanesindeki psikolog kadrosuna atanmasının reddedilmesi

16. Ülke çapında yapılan kamu personeli seçme sınavında başarılı olmasının ardından, başvurana, 7 Kasım 2016 tarihinde, Şırnak Devlet Hastanesine psikolog olarak atandığı bilgisi verilmiştir.

17. Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü ("Sağlık Bakanlığı") başvurana, 25 Eylül 2017 tarihinde, 657 sayılı Kanun'un Kanun'un 48 § 8-A maddesi uyarınca Şırnak Devlet Hastanesinde psikolog kadrosuna atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

18. Başvuran, Sağlık Bakanlığının 25 Eylül 2017 tarihli kararının iptal edilmesi talebiyle, 8 Kasım 2017 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi önünde dava açmıştır. Sabıka kaydının bulunmadığını ve memuriyete atanmak için bütün şartları yerine getirdiğini kaydetmiştir. Bu nedenle, Sağlık Bakanlığının, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına dayanarak atamasını onaylamayı reddetme kararının, hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

19. Ankara İdare Mahkemesi 3 Nisan 2018 tarihinde, başvuranın dosyasıyla ilgili olarak kendi inisiyatifiyle Sağlık Bakanlığından ve Emniyet Müdürlüğünden ara karar yoluyla talep ettiği belge ve bilgilerin içeriğini dikkate alarak davayı reddetmiştir. İdare Mahkemesi, söz konusu görevin özel niteliği göz önüne

alındığında, başvuranın dosyasındaki bilgilerin idarenin kararını haklı gösterdiği kanaatine varmıştır.

20. Ankara Bölge İdare Mahkemesi, 7 Eylül 2018 tarihinde başvuranın ilk derece mahkemesinin kararına karşı yaptığı itirazı, kararın hukuka ve usule uygun olduğu gerekçesiyle reddetmiştir.

21. Başvuran, 28 Ocak 2019 tarihinde, diğerlerinin yanı sıra, ulusal mahkemelerin davasına ilişkin etkili bir inceleme yapmamasından ve kararlarının gerekçeden yoksun olmasından şikâyetçi olarak Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

22. Anayasa Mahkemesi, 30 Eylül 2019 tarihinde, başvuranın bireysel başvurusunu kısa karar formülüyle reddetmiş ve diğer hususların yanı sıra, başvuranın Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyetlerinin dördüncü derece niteliğinde olduğunu kaydetmiştir.

2. *Başvurunun yapılmasından sonraki gelişmeler ve ardından başvuranın daha sonra Kocaeli Devlet Hastanesine atanması*

23. Hükümet, görüşlerinde Mahkemeye, başvuranın 2018 yılında ülke çapında yapılan başka bir kamu personeli seçme sınavına katıldığını ve kendisine Kocaeli Devlet Hastanesinde psikolog pozisyonuna atanacağı konusunda bilgi verildiğini belirtmiştir.

24. Sağlık Bakanlığı, 16 Ocak 2019 tarihinde başvuran hakkında yapılan güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle başvuranın atanmasını reddetmiştir.

25. Başvuranın, Sağlık Bakanlığının 16 Ocak 2019 tarihli red kararına karşı Ankara İdare Mahkemesi önünde açtığı davanın başarılı olması sonucunda, başvuran Kocaeli Devlet Hastanesinde söz konusu göreve atanmıştır. Hükümet ayrıca Mahkemeye, Ankara İdare Mahkemesinin kararının 23 Aralık 2021 tarihinde kesinleştiğini bildirmiştir.

C. 14944/20 No.lu Başvuru (Zeycan Doğan Özdemir)

26. Başvuran, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Müdürlüğü ("Yüksek Öğrenim Müdürlüğü") tarafından 8 Mayıs – 18 Mayıs 2017 tarihleri arasında düzenlenen bir dizi sınavda başarılı olmuştur. Bu nedenle

başvuran, idari bir pozisyon için kamu hizmetine atanacak başarılı adaylar listesine yerleştirilmiştir.

27. Yüksek Öğrenim Müdürlüğü, 2 Kasım 2017 tarihinde başvurana, hakkında yürütülen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle söz konusu göreve atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

28. Başvuran, Yüksek Öğrenim Müdürlüğünün, 2 Kasım 2017 tarihli kararının iptal edilmesi talebiyle, 15 Aralık 2017 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi önünde dava açmıştır. Bu bağlamda başvuran, ihtilaf konusu kararın, herhangi bir delil veya somut bilgiyle desteklenmemesi ve sabıka kaydının bulunmaması nedeniyle, kararın açıkça hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

29. Ankara İdare Mahkemesi 25 Ekim 2018 tarihli kararıyla, idarenin kamu hizmetine atamalarda geniş bir takdir yetkisine sahip olduğu gerekçesiyle, 657 sayılı Kanun'un 48 § 8-A maddesine dayanarak başvuranın davasını reddetmiştir. Bu bağlamda İdare Mahkemesi, Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğü tarafından Yüksek Öğrenim Müdürlüğüne gönderilen, başvuranın KCK/TY örgütü - PKK/KCK'nın kadın kanadında örgütsel faaliyetler ve toplantılar yapan bir alt grup - ile ilişkili olduğu ve halen tutuklu bulunan erkek kardeşinin de bu örgütün üyesi olduğu belirtilen yazıyı gerekçe göstermiştir. İdare Mahkemesi, söz konusu kamu kurumunun hassas ve önemli niteliğine dikkat çekerek, güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına dayanarak başvuranın atanmasının reddedilmesinin hukuka aykırı olmadığı sonucuna varmıştır.

30. Başvuran, Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğü tarafından düzenlenen yazı da dâhil olmak üzere, kendisine davalı tarafından sunulan belgeleri inceleme ve bunlar hakkında yorum yapma fırsatı verilmediği için ilk derece mahkemesinin silahların eşitliği ilkesine ve çekişmeli yargılama ilkesine riayet etmediğinden şikâyetçi olarak, bu karara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesi önünde itirazda bulunmuştur. Ayrıca başvuran, İl Emniyet Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve herhangi bir somut olguya ya da destekleyici delile dayanmayan yazının, ilk derece mahkemesi tarafından görüldüğü gibi değerlendirildiğinden ve yargısal açıdan incelenmediğinden şikâyetçi olmuştur. Bu bağlamda başvuran, bu iddialarla ilgili

olarak kendisi hakkında devam eden bir soruşturmanın bulunmadığını ve sabıka kaydının temiz olduğunu ifade etmiştir.

31. Ankara Bölge İdare Mahkemesi, 24 Ocak 2019 tarihinde başvuranın iddialarına yanıt vermeden itirazı reddetmiştir.

32. Başvuran, 28 Şubat 2019 tarihinde, Sözleşme'nin 6. maddesi uyarınca etkili yargısal denetim hakkının ihlal edildiğinden şikâyet ederek Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuran, idare mahkemelerin yargılamayı yürütme şekli ve gerekçelerinin, yalnızca Adıyaman İl Emniyet Müdürlüğünün hazırladığı tutanağa dayanması nedeniyle, kararın hukukun üstünlüğü ilkesine uygun olmadığını kaydetmiştir. Ayrıca başvuran, idare mahkemelerinin, idare tarafından yapılan güvenlik soruşturmasına ilişkin belgeleri kendisine iletmemiş olmaları sebebiyle, kendisini etkili bir şekilde savunamadığını ileri sürmüştür.

33. Anayasa Mahkemesi, 10 Ekim 2019 tarihinde, ilk derece mahkemelerinin kararlarının keyfi veya açıkça mantıksız olmaması sebebiyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edilmediğini belirterek, kısa karar formülüyle başvuranın bireysel başvurusunu reddetmiştir.

D. 23565/20 No.lu Başvuru (Bahar Dolgun Kılıç)

34. Başvuran, Manisa Celal Bayar Üniversitesinde ("Üniversite") geçici işçi olarak çalışıyordu. Başvuran, 26 Şubat 2018 tarihinde, söz konusu üniversitede kalıcı bir pozisyon elde etmek amacıyla yazılı ve sözlü işe alım sınavına katılmıştır.

35. Üniversite, 20 Mart 2018 tarihinde başvurana sınavda başarılı olduğunu bildirmiştir. Ancak Üniversite, 30 Mart 2018 tarihinde, başvurana, güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle daimi göreve atanamayacağını bildirmiştir.

36. Başvuran, Üniversitenin, 30 Mart 2018 tarihli kararının iptal edilmesi talebiyle, 29 Mayıs 2018 tarihinde, Manisa İdare Mahkemesi önünde dava açmıştır. Başvuran, hâlihazırda Üniversitede çalışıyor olması nedeniyle, hakkında yürütülen güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandığı gerekçesiyle, kendisini sürekli işçi olarak işe almama kararının keyfi olduğunu; herhangi bir terör örgütüyle iltisak veya irtibatının bulunmadığını ve bu bağlamda hakkında herhangi bir soruşturma veya kovuşturma yapılmadığını ileri sürmüştür.

37. Manisa İdare Mahkemesi, 13 Aralık 2018 tarihinde, 657 sayılı Kanun'un 48 § 8-A maddesi ve ilgili mevzuat uyarınca, başvuran hakkında yapılan güvenlik ve arşiv incelemesinde FETÖ/PYD terör örgütünün düzenlediği faaliyetlere katıldığının; babasının FETÖ/PYD terör örgütüne destek veren kişilerin düzenlediği faaliyetlere katıldığının; eşinin 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameleri kapsamında kamu görevinden ihraç edildiğinin ve başvuranın 2011 yılında altı ay süreyle, adı geçen örgütle bağlantısı nedeniyle kapatılan bir şirkette çalıştığının anlaşıldığını kaydederek, davayı reddetmiştir. Manisa Savcılığından resen bilgi talep eden Manisa İdare Mahkemesi, başvuranın, FETÖ/PYD terör örgütüyle ilgili suçlamalar nedeniyle hâlihazırda tutuklu bulunan kişilerle 2013-2016 yılları arasında sık sık telefon görüşmesi yapan bir kişi olduğunun tespit edildiğini belirtmiştir ve İdare Mahkemesi, bu telefon görüşmelerinin içeriğine veya itirafçıların verdiği ifadelerin içeriğine ilişkin ayrıntı vermemesine rağmen, başvuranın kimliğinin itirafçılar tarafından belirlendiğini belirtmiştir.

38. Başvuran, diğer hususların yanı sıra, FETÖ/PYD terör örgütüyle bağlantılı olduğu yönündeki suçlamanın asılsız ve dayanaktan yoksun olduğunu belirterek, bu karara İzmir Bölge İdare Mahkemesi önünde itiraz etmiştir. İzmir Bölge İdare Mahkemesi, 7 Mart 2019 tarihinde, verdiği kararın Danıştay nezdinde 30 gün içinde temyize açık olduğunu belirterek, başvuranın itirazını reddetmiştir.

39. Danıştay, 3 Temmuz 2019 tarihinde, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 46 § 6 maddesine atıfta bulunarak ve 7 Mart 2019 tarihli kararın kesin olduğunu ve bu nedenle temyiz edilemeyeceğini belirterek, başvuranın temyiz başvurusunu reddetmiştir.

40. Manisa Cumhuriyet Savcısı, 4 Temmuz 2019 tarihinde başvuran hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Devam eden FETÖ/PYD soruşturmaları kapsamında itirafçı ve tanıkların verdiği ifadelere dayanarak başvuran hakkında soruşturma başlatıldığını açıklamıştır. Bu ifadelerde, başvurandan Üniversitede çalışan ve adı geçen örgütle bağlantısı olan bir kişi olarak bahsedilmiştir. Cumhuriyet savcısı, başvuranın adının herhangi bir ByLock kullanıcı listesinde yer almadığını, Bank Asya'da hesabının bulunmadığını, söz konusu örgüte bağlı herhangi bir dernek veya sendikaya üye olmadığını ve söz

konusu örgütle bağlantısı olduğunu gösteren başka bir delil unsuru veya bilginin bulunmadığını belirtmiştir.

41. Başvuran, iç hukuk yollarının tüketilmesi aşamasında nihai karar olarak kendisine 9 Ağustos 2019 tarihinde tebliğ edilen - 3 Temmuz 2019 tarihli Danıştay kararını gerekçe göstererek, güvenlik soruşturmasına ilişkin düzenlemeler uyarınca kamu hizmetine atanmamasına ilişkin şikâyetleri ile ilgili olarak 6 Eylül 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

42. Anayasa Mahkemesi, 31 Aralık 2019 tarihinde, başvurunun iç hukukta verilen nihai karardan itibaren 30 gün içinde yapılmadığını belirterek, başvuranın bireysel başvurusunu, gecikmeli sunduğu gerekçesiyle reddetmiştir.

43. Başvuranın, Danıştay kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde başvurusunu sunduğu yönündeki bir başka itirazı da, 5 Şubat 2020 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

E. 29101/20 No.lu Başvuru (Ağit Tetik)

1. Başvuranın Şırnak Devlet Hastanesindeki tekniker kadrosuna atanmasının reddedilmesi

44. Ülke çapında yapılan kamu personeli seçme sınavında başarılı olmasının ardından, başvurana, 23 Haziran 2017 tarihinde, Şırnak Devlet Hastanesine anestezi teknikeri olarak atandığı bilgisi verilmiştir.

45. Sağlık Bakanlığı, 11 Ocak 2018 tarihinde başvurana, hakkında yürütölen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle söz konusu göreve atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

46. Başvuran, Sağlık Bakanlığının, 11 Ocak 2018 tarihli kararının iptal edilmesi talebiyle, belirtilmeyen bir tarihte Ankara İdare Mahkemesi önünde dava açmıştır.

47. Ankara İdare Mahkemesi, davalı Bakanlıktan, başvuran hakkında yürütölen güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle hakkında bilgi talep ettikten sonra, 24 Ekim 2018 tarihli kararıyla, 657 sayılı Kanun'un 48 ş A - 8 maddesine dayanarak davayı reddetmiştir. İdare Mahkemesi, davalı Bakanlığın, başvuranın PKK/KCK terör örgütünün gençlik kolu olan YDG-H'nin düzenlediğı faaliyetlere katıldığı, kardeşinin söz konusu örgütle bağlantısını kestikten sonra yetkililere teslim olduğı, babası ve kız kardeşinin PKK/KCK

faaliyetlerine katıldığı tespit edilen kişiler arasında olduğu ve başvuranın kendisinin söz konusu örgüte üye olmak suçundan yargılandığı ancak 9 Ocak 2018 tarihinde delil yetersizliğinden beraat ettiğine dair sunduğu bilgilere dayanarak, ihtilaf konusu kararın hukuka uygun olduğuna karar vermiştir.

48. Başvuran, Ankara İdare Mahkemesinin, daha önceki ceza davalarında 17 Ocak 2018 tarihinde kesinleşen beraat kararına dayanarak, idarenin kendisi hakkında yürütülen güvenlik soruşturmasının olumlu sonuçlanmasına ilişkin red kararının gerekçesini kabul etmesi nedeniyle, bu kararının masumiyet karinesi ilkesini ihlal ettiğini ileri sürerek, bu karara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesi önünde itirazda bulunmuştur. Ayrıca İdare Mahkemesi, başvuranın yakınlarının iddia edilen eylemlerinin aynı ret kararına temel oluşturabileceğini kabul ederek, bireysel cezai sorumluluk ilkesini göz ardı etmiştir. Başvuran, söz konusu güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasının kendisiyle ilgili somut bir gerekçesinin bulunmadığını ileri sürmüştür.

49. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 23 Mayıs 2019 tarihli kararıyla, başvuranın itirazını, iddialarına yanıt vermeden reddetmiştir.

50. Başvuran, 16 Ağustos 2019 tarihinde, Sözleşme'nin 6. maddesi uyarınca etkili yargısal denetim hakkının ihlal edildiğinden şikâyet ederek Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuran işlemediği bir suç nedeniyle önce idari makamın, ardından mahkemelerin davasını reddettiğini ileri sürmüştür.

51. Anayasa Mahkemesi, 10 Ekim 2019 tarihinde, ilk derece mahkemelerinin kararlarının keyfi veya açıkça mantıksız olmadığı ve Silahların eşitliği ve çekişmeli yargılama ilkelerinin ihlal edilmediği gerekçeleriyle, Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edilmediğini belirterek, kısa karar formülüyle başvuranın bireysel başvurusunu reddetmiştir.

2. *Başvurunun yapılmasından sonraki gelişmeler ve ardından başvuranın Şırnak Devlet Hastanesine atanması*

52. Başvuran, 2021 yılında belirtilmeyen bir tarihte ülke çapında yapılan kamu personeli seçme sınavında yeniden başarılı olmuş ve kendisine, Şırnak Devlet Hastanesi anesteziyoloji bölümüne tekniker olarak atanacağı bilgisi verilmiştir.

53. Sağlık Bakanlığı, başvuran hakkında yapılan güvenlik soruşturmasının olumlu sonuçlanmasının ardından 1 Mart 2021 tarihinde, başvurunu bu göreve atamış ve başvuran 21 Mart 2022 tarihinde göreve başlamıştır.

F. 42116/20 No.lu Başvuru (Baran Tekin)

54. Ülke çapında yapılan kamu personeli seçme sınavında başarılı olmasının ardından, başvurana, 19 Temmuz 2017 tarihinde, bir devlet okuluna beden eğitimi öğretmeni olarak atandığı bilgisi verilmiştir.

55. Milli Eğitim Bakanlığı, başvurana, 14 Kasım 2017 tarihinde, 657 sayılı Kanun'un 48 § A-5 maddesi uyarınca söz konusu göreve atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

56. Başvuran, 29 Mayıs 2017 tarihinde, 657 sayılı Kanun'un 48 § A-5 maddesinin, bir kişinin kamu hizmetinde çalışmasının reddedilmesi için burada listelenen suçlardan mahkûm edilmiş olmasını gerektirdiği gerekçesiyle, Bakanlığın bu kanun hükmünü hukuka aykırı olarak uyguladığını ileri sürerek, 14 Kasım 2017 tarihli kararın iptali talebiyle, Ankara İdare Mahkemesine başvurmuştur. Başvuran söz konusu Kanun metninde belirtilen türde bir mahkûmiyetinin bulunmadığını belirtmiştir. Başvuran, hakkında devam eden bir soruşturma olması nedeniyle Bakanlığın kendisini işe almayı onaylamayı reddetmesi halinde, bunun masumiyet karinesi ilkesine aykırı olacağını da belirtmiştir.

57. Ankara İdare Mahkemesi 26 Aralık 2018 tarihli kararıyla davalı Bakanlığın kararını hukuka uygun bularak başvuranın talebini reddetmiştir. İdare Mahkemesi bu bağlamda, başvuranın PKK/KCK terör örgütüne üyelik suçlamasıyla yargılanmakta olduğunu ve bu yargılamaların sonuçlanmamış olmasına rağmen, söz konusu görevin mahiyeti ve hassasiyetinin idarenin başvuranın işe alımını onaylamama kararını haklı çıkardığını belirtmiştir. İdare Mahkemesi bu bağlamda, 657 sayılı Kanun'un 48 § A-8 maddesine atıfta bulunmuş ve başvuranın dosyasına ilişkin olarak Bakanlıktan istediği bilgilerin, yetkili makamların başvuranın güvenlik soruşturmasından geçmiş olduğunu düşünmediklerini gösterdiğini kaydetmiştir.

58. Başvuran, ilk derece mahkemesinin davayı, 657 sayılı Kanun'un 48 § A-8 maddesine dayanarak incelediği için hata yaptığını ileri sürerek bu karara karşı

itirazda bulunmuştur, ancak Bakanlık, söz konusu kararı açıkça 48 § A-5 maddesine dayandırmıştır. Üstelik ilk derece mahkemesi, Emniyet Müdürlüğünden resen bilgi istemiş ve başvurana, dava hakkında karar vermeden önce bu bilgileri inceleme ve yorum yapma şansı vermemiştir.

59. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 29 Mayıs 2018 tarihli kararıyla, başvuranın itirazını, iddialarına yanıt vermeden reddetmiştir.

60. Anayasa Mahkemesi, 20 Aralık 2020 tarihinde, başvuranın masumiyet karinesi ve adil yargılanma hakkına ilişkin bireysel başvurusunu açıkça dayanaktan yoksun bularak reddetmiştir.

61. Hükümet, görüşlerinde Mahkemeye, başvuranın 8 Ocak 2021 tarihinde ilk derece ceza mahkemesi tarafından terör örgütüne üye olmaktan mahkûm edildiğini ve bu yargılamaların, bölge adliye mahkemesi önünde devam ettiğini bildirmiştir.

G. 28956/21 No.lu Başvuru (Mehmet Tanrıkulu)

62. Sağlık Bakanlığı, tıp fakültesinden yeni mezun olan başvurana 25 Temmuz 2017 tarihinde, zorunlu sağlık hizmetini tamamlamak üzere Diyarbakır'daki bir devlet hastanesine atanacağını bildirmiştir.

63. Sağlık Bakanlığı, başvurana, 19 Ocak 2018 tarihinde, 687 sayılı Kanun'un 48 § A-8 maddesinde öngörülen şartları sağlamadığı gerekçesiyle söz konusu göreve atanamayacağını bildirmiştir. Başka hiçbir gerekçe belirtilmemiştir.

64. Başvuran, 26 Şubat 2018 tarihinde, atanmasının reddine ilişkin kararının herhangi bir gerekçe içermediğini ve dolayısıyla bu kararın, idarenin eylemlerinin hukukun üstünlüğü ilkesine uygun olup olmadığının yargısal denetimini imkânsız hale getirdiğini ileri sürerek, 19 Ocak 2018 tarihli kararın iptali talebiyle, Ankara İdare Mahkemesine başvurmuştur.

65. Ankara İdare Mahkemesi 13 Aralık 2018 tarihli kararıyla, idarenin kamu hizmetine atamalarda geniş bir takdir yetkisine sahip olduğu gerekçesiyle, 657 sayılı Kanun'un 48 § 8-A maddesine dayanarak başvuranın davasını reddetmiştir. Bu bağlamda, ilk derece mahkemesi, İçişleri Bakanlığının, başvuran ve kardeşinin 2007 ve 2009 yılları arasında PKK/KCK terör örgütünün gençlik kolu olan YDG-H'nin faaliyetlerine katıldığını tespit ettiği bir yazıyı dayanak göstermiştir. Bu yazıda ayrıca, başvuranın söz konusu örgülle bağlantısı nedeniyle polis tarafından

yakalandığı, 2016 yılında üniversitede okurken diğer öğrencilerle birlikte üniversite yönetimine Kürtçe dilinin, PKK/KCK ile bağlantısı olan başka bir gençlik örgütü olan Aydın-Der örgütünün öncülüğünde seçmeli ders olarak okutulması için dilekçe verdiği belirtilmiştir. İdare Mahkemesi, söz konusu kamu kurumunun hassas ve önemli niteliğine dikkat çekerek, güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanmasına dayanarak başvuranın atanmasının reddedilmesinin hukuka aykırı olmadığı sonucuna varmıştır.

66. Başvuranın bu karara karşı itirazı, Ankara Bölge İdare Mahkemesi tarafından 8 Mayıs 2019 tarihinde reddedilmiştir.

67. Anayasa Mahkemesi, 20 Aralık 2020 tarihinde, başvuranın, ileri sürdüğü diğer hakların yanı sıra, masumiyet karinesi ve adil yargılanma hakkına ilişkin bireysel başvurusunu açıkça dayanaktan yoksun bularak reddetmiştir.

İLGİLİ YASAL ÇERÇEVE VE UYGULAMA

I. ANAYASA

68. Kamu hizmetine eşit şekilde erişim hakkı Anayasa'nın 70. maddesinde düzenlenen anayasal bir hak olup, söz konusu hükümde bu tür işe alımlarda ilgili göreve ilişkin nitelikler dışında hiçbir kriterin dikkate alınmayacağı da belirtilmektedir.

69. Anayasa'nın 125. maddesi idari makamların her türlü işlem ve kararlarının yargı denetimine açık olduğunu belirtmektedir.

II. DEVLET MEMURLARI KANUNU (657 SAYILI KANUN),
GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINA İLİŞKİN
KANUN (4045 SAYILI KANUN) VE İKİNCİL MEVZUAT

70. İlgili tarihte kamu hizmetine genel kabul koşullarını belirleyen 657 sayılı Kanun'un 48 § A maddesi, kamu hizmetine aday olan kişilerin ilgili olduğu ölçüde aşağıdaki şartları yerine getirmesini gerekli kılmaktadır:

“...

4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; (...) devletin güvenliğine karşı suçlardan (...) mahkûm olmamak.”

71. Kamu hizmetinde istihdam edilmenin genel koşulu olarak, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması zorunluluğu, olağanüstü hal sırasında getirilmiş (bk. yukarıda 6. paragraf) ve 1 Şubat 2018 tarihinde 48 § 8-A maddesine

eklenerek, 8 Mart 2018 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu hüküm daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa’ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir (bk. aşağıda 74. paragraf).

72. Üstelik 3 Kasım 1994 tarihinden 17 Nisan 2021 tarihine kadar yürürlükte olan 4045 sayılı Kanun, yetkisiz kişilerce elde edilmesi halinde Devletin güvenliğini, ulusal varlığını, bütünlüğünü veya çıkarlarını potansiyel olarak tehlikeye atabilecek veya zayıflatabilecek gizli belgeleri işleyen veya elinde bulunduran, herhangi bir Devlet dairesinde çalışan kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasından geçirilmesini zorunlu kılıyordu. Bu zorunluluk asker, polis ve istihbarat teşkilatlarında görev yapacak tüm personel için resen uygulanmıştır.

73. Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan ve 12 Nisan 2000 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 24018 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği, 4045 sayılı Kanun’a uygun olarak arşiv araştırmalarının yapılmasına ilişkin usulü düzenlemektedir. Bu Yönetmeliğe göre arşiv araştırması, bir kişinin polis tarafından aranıp aranmadığının, polis veya istihbarat dosyalarında kişi hakkında herhangi bir kaydın bulunup bulunmadığının, kişinin herhangi bir sabıka kaydının veya kısıtlamasının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesinden oluşmaktadır (4. madde f) bendi). Arşiv araştırmasına ilişkin doğrulama prosedürüne ek olarak güvenlik soruşturması, kişinin ahlaki karakterinin, sır saklama yeteneğinin, yabancılarla ilişkilerinin ve devlete karşı herhangi bir yıkıcı ve bölücü eylemde bulunup bulunmadığının değerlendirilmesine dayanmaktadır (4. madde g) bendi). Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmasına izin verilen makamlar, Milli İstihbarat Birimleri, Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili yerel valilik makamlarıdır.

III. ANAYASA MAHKEMESİNİN 24 TEMMUZ 2019 TARİHLİ KARARI, 29 KASIM 2019 TARİHLİ RESMÎ GAZETE’DE YAYIMLANMIŞTIR.

74. 657 sayılı Kanun’un 48 (A)-8 maddesine ilişkin anayasal denetim talebinin ardından Anayasa Mahkemesi, 24 Temmuz 2019 tarihinde bu hükmü Anayasa’ya aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi, bir kişiye ilişkin güvenlik soruşturması yoluyla elde edilen bilgilerin, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu anlamında kişisel verilerden oluştuğunu ve Sözleşme’nin 8. maddesi

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

koruması kapsamına girdiğini ve bu nedenle bu tür verilerin toplanması, işlenmesi ve kullanılmasına kanunla belirlenen açık ilkeler ve güvencelerin eşlik etmesi gerektiğini kaydetmiştir. Anayasa Mahkemesi, söz konusu hükmün, güvenlik soruşturmasından sonra elde edilen kişisel verilerin işlenmesi ve kullanımı ile hangi makamların güvenlik soruşturması yapmaya yetkili olduğuna ilişkin herhangi bir kılavuz veya ilke içermediğini belirtse de, yasama organının, kamu hizmetinde istihdam edilecek kişilerin arşiv araştırmasından geçmesini zorunlu kılma konusunda bir takdir yetkisine sahip olduğunu kabul etmiştir. Anayasa Mahkemesi, bu hükmü, “kanunun niteliği” ilkesini karşılamadığı sonucuna vararak yürürlükten kaldırmıştır.

Anayasa uyarınca, bir anayasa mahkemesi kararının yürürlükten kaldırma etkisi, kararda açıkça aksi belirtilmedikçe, *ex nunc*, yani kararın Resmi Gazete’de yayımlandığı gün itibarıyla geçerlidir.

75. Hükümet, görüşlerinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda bahsi geçen 24 Temmuz 2019 tarihli kararında ortaya koyduğu ilkelere uygun olarak, TBMM’nin 17 Nisan 2021 tarihinde yeni bir Güvenlik Soruşturması ve Arşiv araştırması Kanunu (7315 sayılı Kanun) çıkardığını kaydetmiştir.

IV. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (2577 SAYILI KANUN)

76. İdari yargı davalarında, idare mahkemeleri taraflarca ileri sürülmeyen konuları incelemeye ve resen ek bilgi toplamaya yetkili olduğundan, taraf temsili ilkesi uygulanmamaktadır (2577 sayılı Kanun’un 20. maddesi).

77. 2577 sayılı Kanun’un 46. maddesine göre, bölge idare mahkemelerinin yalnızca belirli kararları hakkında Danıştay önünde temyiz başvurusunda bulunulabilir. Kamu görevinden ihraçları inceleyen kararların aksine, bir idarenin bir kişiyi kamu hizmetine atamama kararı, bölge istinaf mahkemeleri tarafından incelenen ve daha sonra Danıştay önünde temyize konu olabilecek kararlar arasında yer almamaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I.BAŞVURULARIN BİRLEŞTİRİLMESİ

78. Mahkeme, başvuruların konuları bakımından benzer olduklarını göz önünde bulundurarak, bunları tek bir kararda müstereken incelemeyi uygun görmektedir.

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI
II.DEROGASYON BİLDİRİMİ

79. Hükümet, her şeyden önce, başvuranların şikâyetlerinin, aşağıdaki hususları öngören Sözleşme'nin 15. maddesi uyarınca 21 Temmuz 2016 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletilen Derogasyon Bildirimi ışığında incelenmesi gerektiğine işaret etmiştir. Sözleşme'nin 15. maddesi aşağıdaki şekildedir:

“1. Savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde her Yüksek Sözleşmeci Taraf, durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde ve uluslararası hukuktan doğan başka yükümlülüklerle ters düşmemek koşuluyla, bu Sözleşme’de öngörülen yükümlülüklerle aykırı tedbirler alabilir.

2. Yukarıdaki hüküm, meşru savaş fiilleri sonucunda meydana gelen ölüm hali dışında 2. maddeye, 3. ve 4. maddeler (fıkra 1) ile 7. maddeye aykırı tedbirlere cevaz vermez.

3. Aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, alınan tedbirler ve bunları gerektiren nedenler hakkında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne tam bilgi verir. Bu Yüksek Sözleşmeci Taraf, sözü geçen tedbirlerin yürürlükten kalktığı ve Sözleşme hükümlerinin tekrar tamamen geçerli olduğu tarihi de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne bildirir.

80. Hükümet, 15. madde uyarınca Sözleşme’ye ilişkin derogasyon hakkını kullanan Türkiye’nin, Sözleşme hükümlerini ihlal etmediği kanaatindedir. Bu bağlamda Hükümet, askeri darbe girişiminin sebep olduğu risklerin ulusun varlığını tehdit eden genel bir tehlikeye neden olduğunu ve ulusal yetkilileri tarafından bu tehlike karşısında alınan tedbirlerin, durumun kesinlikle gerekli kılması nedeniyle uygulandığını belirtmiştir.

81. Mahkeme, *Mehmet Hasan Altan/Türkiye* (no. 13237/17, § 93, 20 Mart 2018) davasında verdiği kararda, askeri darbe girişiminin, Sözleşme anlamı dahilinde, “ulusun varlığını tehdit eden genel bir tehlikenin” varlığını ortaya koyduğu kanaatine vardığını kaydetmektedir. Koşulların, mevcut davada alınan tedbirleri kesin olarak gerektirip gerektirmediği ve bu tedbirlerin uluslararası hukuk kapsamında yer alan diğer yükümlülüklerle uyumlu olup olmadığı hususunda ise, Mahkeme, başvuranın şikâyetlerinin esasını incelemenin gerekli olduğu kanaatinde olup, bu inceleme aşağıda yer almaktadır (benzer bir yaklaşım için bk. *Pişkin/Türkiye*, no. 33399/18, § 59, 15 Aralık 2020).

III. SÖZLEŞME’NİN 6 § 1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

82. Başvuranlar, idare mahkemeleri önünde görülen yargılamaların, silahların eşitliği ilkeleri, çekişmeli yargılama ve gerekçeli karar hakkı da dâhil olmak üzere adil yargılanma güvencelerine uygun olmadığından şikâyetçi olmuşlardır. Başvuranlar arşiv araştırmalarında yer alan bilgi ve suçlamaların kendilerine açıklanmadığını, bunun sonucunda da idare mahkemeleri önünde görülen davalar sırasında bunların doğruluğuna itiraz edemediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca 58901/19, 14944/20, 29101/20 ve 28956/21 no.lu başvuruların başvuranları, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonuçlarının, yakın akrabalarının terör örgütleriyle iddia edilen bağlantıları veya faaliyetlerine dayanması ve başvuruların kendileri hakkında objektif bir değerlendirme içermemesi nedeniyle, bu değerlendirmelerin keyfi niteliğinden şikâyetçi olmuşlardır.

Sözleşme’nin 6 § 1 maddesinin şikâyetle ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar (...) konusunda karar verecek olan, (...) bir mahkeme tarafından, adil bir şekilde (...) görülmesini isteme hakkına sahiptir (...)”

A. Kabul edilebilirlik hakkında

1. 59988/19 ve 29101/20 no.lu başvuruların kişi bakımından (*ratione personae*) Sözleşme’ye uygunluğu

83. Hükümet, başvuran Keskin ve başvuran Tetik’in, sonunda kamu hizmetine atanmaları nedeniyle mağdur statülerini kaybettiklerini ileri sürmüştür.

84. Başvuranlar, Hükümetin iddiasına itiraz etmişler ve daha sonra kamu hizmetine atanmalarının, ihtilaf konusu davalarda haklarının ihlal edildiğinin kabul edilmesinin bir sonucu olmadığını, daha sonra gerçekleştirilen işe alım prosedürlerine katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, bu arada kaybedilen zaman nedeniyle herhangi bir tazminat da alamadıklarını ileri sürmüşlerdir.

85. Mahkeme, iddia edilen tüm sözleşme ihlallerini telafi etmenin öncelikli olarak ulusal makamların görevi olduğunu hatırlatmaktadır. Bu bağlamda, başvuranın iddia edilen ihlalin mağduru olduğunu ileri sürüp süremeyeceği meselesi, Sözleşme açısından yürütülen yargılamanın tüm aşamalarında önemlidir (diğer kararlar arasında bk. *Gäfgen/Almanya* [BD], no. 22978/05, § 115, AİHM

2010 ve *Scordino/İtalya (no. 1)* [BD], no. 36813/97, § 179, AİHM 2006-V). Mahkeme, ulusal makamların ya açıkça ya da özü itibarıyla Sözleşme ihlalini kabul edip telafi etmediği takdirde, başvuranın lehindeki karar veya tedbirlerin ilke olarak, Sözleşme'nin 34. maddesinin amaçları bakımından başvurunu "mağdur" statüsünden çıkarmak için yeterli olmadığını kaydetmektedir. Ancak bu her iki koşulun yerine getirildiği hallerde, Sözleşme'nin koruyucu mekanizmasının ikincil niteliği başvurunun incelenmesini engeller (diğer kararlar arasında bk. *Rooman/Belçika* [BD], no. 18052/11, §§ 128-133, 31 Ocak 2019).

86. Mahkeme, mevcut davalarda başvuranlar Keskin ve Tetik'in, yalnızca ihtilaf konusu yargılamalarla ilgisi olmayan sonraki gelişmeler nedeniyle nihai olarak devlet memuru olarak atandıklarını gözlemlemektedir. Ayrıca, ulusal makamlarca, ihtilaf konusu yargılamayla ilgili olarak Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği kabul edilmemiştir. Böyle bir kabulün bulunmaması durumunda Mahkeme, başvuranların iddia edilen ihlal sebebiyle mağdur olduklarını iddia edebilecekleri kanaatindedir.

2. *Mahkemenin konu bakımından (ratione materiae) yetkisi*

87. Hükümet, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin konu bakımından uygulanabilirliği konusunda herhangi bir itirazda bulunmamış olsa da, Mahkeme, bu konuyu kendiliğinden ele alması gerektiği kanaatindedir (bk. *Grosam/Çek Cumhuriyeti* [BD], no. 19750/13, § 107, 1 Haziran 2023).

88. Mahkeme, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin "medeni hukuk" yönünden uygulanabilir olması için, Sözleşme kapsamında korunup korunmadığına bakılmaksızın, en azından savunulabilir gerekçelerle, iç hukuk uyarınca tanınabilen bir "hak" ile ilgili bir *uyuşmazlığın* (İngilizce'de "*dispute*"; Fransızca'da "*contestation*") söz konusu olması gerektiğini yinelemektedir. Uyuşmazlık, gerçek ve ciddi nitelikte olmalıdır; sadece bir hakkın fiili varlığına değil, aynı zamanda bu hakkın kapsamı ve kullanım şekline ilişkin olabilir; sonuç olarak, yargılamaların sonucu, söz konusu olan hak açısından doğrudan belirleyici olmalıdır ve sadece dayanağı olmayan bağlantıların veya dolaylı sonuçların varlığı, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin söz konusu olabilmesi için tek başına yeterli değildir (yakın zamanda verilmiş bir karar olarak bk. *Grzęda/Polonya* [BD], no. 43572/18, § 257, 15 Mart

2022). Son olarak, bu hak “medeni” bir hak olmalıdır (yukarıdaki paragrafta anılan karar (*ibid.*)).

89. Mahkeme, Sözleşme’nin 6. maddesinin veyahut Sözleşme veya Protokollerinin başka herhangi bir hükmünün, kamu hizmetinde bir göreve atanma veya terfi hakkını güvence altına almamasına rağmen (bk. *Bara ve Kola/Arnavutluk*, no. 43391/18 ve 17766/19, § 55, 12 Ekim 2021 ve *Lorenzo Bragado ve diğerleri/İspanya*, no. 53193/21 ve diğer 5 başvuru, § 82, 22 Haziran 2023), böyle bir hakkın ulusal düzeyde var olabileceğini belirtmektedir. *Regner/Çek Cumhuriyeti* ([BD], no. 35289/11, § 99, AİHM 2017) davasında, Mahkeme ulusal hukuk kapsamında tanınan maddi bir hakkın bu hakkın icrasını mahkemeler yoluyla sağlama yönünde bir usuli hakkı içermesi durumlarında Sözleşme’nin 6 § 1 maddesi çerçevesinde bir hakkın var olduğu konusunda herhangi bir şüphe bulunmadığını yinelemiştir. Ancak, sadece yasal bir hüküm metninin takdir yetkisi tanınması, tek başına bir “hakkın” varlığını ortadan kaldırmamaktadır. Sözleşme’nin 6. maddesi, gerçekten de yargılamaların başvuranın haklarına müdahaleyle sonuçlanan takdire bağlı bir kararla ilgili olduğu durumlarda uygulanmaktadır (*ibid.*). Bazı davalarda, ulusal hukuk, bir bireyin sübjektif bir hakka sahip olduğunu mutlak olarak tanımasa da, bir kararın keyfi ya da *yetki dışı* (*ultra vires*) verilip verilmediğine veya usule ilişkin düzensizliklerin bulunup bulunmadığına karar verilmesi gibi hususları içeren, kişinin iddiasının incelenmesi için yasal bir başvuruda bulunma hakkını tanımaktadır. Bu durum, yetkili makamların bir avantaj veya ayrıcalık tanıma veya reddetme konusunda tamamen takdir yetkisiyle karar verdikleri, bu kapsamda kanunda ilgili kişiye mahkemelere başvurma hakkı tanındığı ve mahkemelerin kararın hukuka aykırı olduğunu tespit ettiklerinde iptal edebilme imkânlarının bulunduğu hallerde söz konusudur. Böyle bir durumda, Sözleşme’nin 6 § 1 maddesi, bir avantajın veya ayrıcalığın tanınması halinde, bir medeni hakkın doğmasına yol açması koşuluyla uygulanabilmektedir (bk. yukarıda anılan *Regner*, § 105).

90. Bu ilkeleri mevcut davalara uygulayan Mahkeme, ilgili idarelerin, başvuranların başlangıçta kabul edildikleri görevlere atanmalarını onaylamama kararıyla ilgili bir “uyuşmazlık” bulunduğunu kaydetmektedir. Mahkeme ayrıca, ulusal hukuk uyarınca kamu hizmetlerine eşit erişim hakkının anayasal bir hak

olduğunu ve kamu hizmetine alımda, pozisyonun gereklilikleri dışında hiçbir hususun dikkate alınamayacağını belirtmektedir (bk. *Oktay Alkan/Türkiye*, no. 24492/21, § 41, 20 Haziran 2023). Ayrıca, başvuranların, ilgili idarelerin haklarında yürüttüğü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının olumsuz sonuçlanmasına dayanarak kendilerini kamu hizmetine atamayı reddetme kararlarının, hukuka uygun olup olmadığını belirlemek için idari mahkemeler önünde yargısal denetime başvurma hakları bulunmaktadır (bk. yukarıda anılan *Regner*, § 105 ve ayrıca *Emel Boyraz/Türkiye*, no. 61960/08, § 62, 2 Aralık 2014). Bununla bağlantılı olarak Mahkeme, başvuranların mahkemeye erişim hakkının reddedilmediğini ve taraflar arasında bu konuda herhangi bir ihtilaf bulunmadığını gözlemlemektedir. Buna göre, *Vilho Eskelinen ve diğerleri/Finlandiya* ([BD], no. 63235/00, § 62, AİHM 2007-II) davasında oluşturulan iki aşamalı testin ilk koşulu karşılanmadığından, Sözleşme'nin 6. maddesi, idare mahkemeleri önünde görülen yargılamalarda hukuk yönünden uygulanacaktır (ayrıca bk. *Majski/Hırvatistan (no. 2)*, no. 16924/08, § 54, 19 Temmuz 2011).

3. 23565/20 No.lu başvuruda iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması

91. Hükümet, başvuran Dolgun Kılıç'ın, Bölge İdare Mahkemesinin kararından itibaren otuz gün içinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvurusunu sunmadığını ve bu başvurunun, Anayasa Mahkemesinin başvuranın şikâyetini gecikmiş bulunarak reddetmesiyle sonuçlandığını ileri sürmüştür (bk. yukarıda 42. paragraf). Durum böyle olunca Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle başvuranın başvurusunun kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiği kanaatindedir.

92. Başvuran, kararının Danıştay önünde temyize açık olduğunu belirten idare mahkemesi kararına uygun olarak mevcut hukuk yollarını tükettiğini belirtmiştir. Başvuran da bu yolu izlediğini ve itirazı reddedilince otuz gün içinde Anayasa Mahkemesine başvurusunu yaptığını ileri sürmüştür.

93. Mahkeme, olayların meydana geldiği tarihte yürürlükte olan mevzuata göre bölge idare mahkemelerinin yalnızca belirli kararlarının, Danıştay önünde temyiz edilebileceğini ve bu kararlar arasında kamu hizmetine girişe ilişkin uyuşmazlıkların yer almadığını belirtmektedir (bk. yukarıda 77. paragraf). Mahkeme ayrıca, diğer başvuranların aynı uyuşmazlıklara ilişkin davalarında,

bölge idare mahkemelerinin kararlarının nihai olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla, Hükümetin de aksini önermediği üzere, başvuran Dolgun Kılıç'ın davasında ilgili bölge idare mahkemesinin, kararının Danıştay'da temyiz edilebileceğini belirterek açıkça usul hatası yaptığı görülmektedir.

94. Mahkeme, yapılan hatanın niteliği ve çatışan başka hiçbir özel menfaatin söz konusu olmaması bakımından, mevcut davada başvuranın bizzat bölge idare mahkemesi tarafından belirtilen hukuk yolunu tükettiği için suçlanamayacağı kanaatindedir (*bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis)* bk. yukarıda anılan *Majski*, §§ 66-72). Mahkeme ayrıca, Anayasa Mahkemesinin, otuz günlük süreyi Danıştayın değil de Bölge İdare Mahkemesinin kararının verildiği tarihten itibaren sayarak, başvuranın bireysel başvurusunu gecikmiş olduğu gerekçesiyle reddetme yaklaşımının, başvuranın davasının özel koşulları dikkate alındığında aşırı biçimci olduğu kanaatindedir.

95. Mahkeme yukarıda belirtilenlere dayanarak, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediği yönündeki itirazını reddetmektedir.

4. Diğer kabul edilemezlik gerekçeleri

96. Hükümet, başvuran Baran Tekin'in ceza davasında 42116/20 no.lu başvurunun yapılmasının ardından yaşanan gelişmelerin, kamu hizmetine giriş için arşiv araştırmasının yapılmasının gerekliliğinin bir kanıtı olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranın gelecekte temyizde beraat etme ihtimalini sorgulamaksızın, başvuranın durumunda olduğu gibi, herhangi bir Devletin, hakkında terör örgütü üyeliği suçundan yargılanması için yeterli şüphe bulunan herhangi bir kişiyi istihdam etmeyi reddetmesinin meşru olduğunu iddia etmiştir. Hükümet bu nedenle, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanaatindedir. Hükümet ayrıca, ulusal mahkemelerin bulgularının keyfi veya açıkça mantıksız olmadığı sürece, bütün başvurularda ileri sürülen şikâyetlerin dördüncü derece niteliğinde olduğunu ileri sürmüştür.

97. Başvuranlar iddialarını sürdürmüşlerdir. Başvuran Tekin (42116/20 no.lu başvuru) ayrıca, masumiyet karinesine ilişkin anayasal güvencenin, bütün devlet yetkililerine, nihai mahkeme kararıyla suçlu bulunmadıkları takdirde kişilere suçlu muamelesi yapmaktan kaçınma zorunluluğu getirdiğini ileri sürerek, Hükümetin tutumuna itiraz etmektedir. Başvuran, idare mahkemelerinin davasını

reddettiklerinde, kendisini cezai bir suçtan sorumlu bulan herhangi bir mahkeme kararının mevcut olmadığını ve bu nedenle, Hükümetin *geriye dönük (ex post facto)* iddialarının yersiz olduğunu ileri sürmüştür.

98. Mahkemeye göre, Hükümetin başvuruların açıkça dayanaktan yoksun olduğu iddiasına ilişkin itirazları aslında davaların esasıyla ilgilidir. Mahkeme ayrıca, bu şikâyetin, Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığı kanısındadır. Mahkeme ayrıca, başvurunun kabul edilemez olduğuna ilişkin başka bir gerekçe bulunmadığını da belirtir. Dolayısıyla, söz konusu şikâyetin kabul edilebilir olduğu beyan edilmelidir.

B. Esas hakkında

99. Başvuranlar, mahkemelerin davalarını etkin bir şekilde incelememediğini ve hakkaniyete uygunluk, çekişmeli yargılama ve silahların eşitliği ilkelerinin kendi davalarında gözetilmediğini ileri sürmüşlerdir. Bu bağlamda, başvuranlar, yerel mahkemelerin, ilgili idari makamların kendilerinin yasa dışı faaliyetlere karıştıkları iddialarını anlamlı bir yargı denetimine tabi tutmadıkları yönündeki iddialarını sürdürmüşlerdir.

100. Hükümet, yerel makamların, kamu hizmetine atamalarda, görevden almalara kıyasla daha geniş bir takdir yetkisine sahip olduğunu ileri sürmüştür. Bu bağlamda Hükümet, mevcut davaların, *Pişkin* davasındaki (yukarıda anılan) başvuran gibi yasa dışı bir örgütle bağlantısı olduğu iddiasıyla kamu hizmetinden çıkarılan kişilerin durumundan ayırt edilmesi gerektiğini değerlendirmiştir. Hükümet, bir kamu görevlisinin görevine son verilirken derinlemesine ve kapsamlı bir soruşturma yapılması gerektiğini savunmuş olsa da, çok daha yüzeysel bir inceleme, güvenlik gerekçesiyle kamu hizmetinde işe alımın reddedilmesi için yeterli görülebilir. Ayrıca Hükümet, olumsuz sonuçlanan bir güvenlik soruşturmasının bir suç isnadı anlamına gelmediğini ve kamu hizmetinde işe alınması reddedilen kişilerin özel sektörde iş aramalarını engellemediğini kaydetmiştir. Hükümet son olarak, yerel makamların mevcut davalardaki kararlarının 15 Temmuz 2016 tarihli başarısız darbe girişimi ve Devletin demokratik anayasal düzen için güvenlik riski oluşturmayan kişileri istihdam etme isteği bağlamında değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

101. Mahkeme, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi bağlamında, idari makamların başvuranları kamu hizmetine atamayı reddetmesinin yasal veya haklı olup olmadığını veya idare mahkemelerinin bu kararlara ilişkin kararlarının Türk hukuku açısından doğru olup olmadığını belirleyemeyeceğini kaydetmektedir. Mahkemenin görevi, ulusal yargılamaların adil olup olmadığını ve Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının gerekliliklerine uygun olup olmadığını incelemekle sınırlıdır (bk. örneğin *Letinčić/Hırvatistan*, no. 7183/11, § 47, 3 Mayıs 2016).

102. Mahkeme, mahkemelerden beklenen yargı denetiminin kapsamına ve mahkemelerin kararları için gerekçe gösterme yükümlülüğüne ilişkin içtihatlarından doğan ilkelere atıfta bulunmaktadır (bk. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz* [BD], no. 55391/13 ve 2 diğer başvuru, §§176-186, 6 Kasım 2018 ve yukarıda anılan *Pişkin*, §§ 130-135). Mahkeme dahası, silahların eşitliği ilkesi kapsamında, daha kapsamlı bir adil yargılanma kavramının özelliklerinden biri olarak, her bir tarafa, karşı tarafa göre dezavantajlı duruma düşürmeyen koşullar altında davasını sunması için makul bir fırsat tanınması gerektiğini hatırlatmaktadır (bk. diğerleri arasında, *Andrejeva/Letonya* [BD], no. 55707/00, § 96, AİHM 2009).

103. Ayrıca, adil yargılanma kavramı çekişmeli yargılama hakkı anlamına gelmektedir; buna göre, taraflar yalnızca iddialarının kabul edilmesi için gerekli olan delilleri sunma imkânına sahip olmamalı, aynı zamanda mahkemenin kararını etkilemek amacıyla sunulan tüm delilleri veya görüşleri bilme ve bunlar hakkında yorum yapma imkânına da sahip olmalıdır (bk. yukarıda anılan *Letinčić*, § 49, diğer atıflarla birlikte).

104. Ancak bu ilkelerden doğan haklar mutlak değildir. Mahkeme hâlihazırda, bir dizi kararında, bir tarafın tam çekişmeli yargılamadan mahrum bırakılması durumunda, üstün ulusal menfaatlere öncelik verildiği özel durumlara ilişkin karar vermiştir. Mahkeme, kamu yararı gerekçesiyle başvuran taraftan delillerin saklandığı durumlarda, mümkün olduğunca çekişmeli yargılama ve silahların eşitliği gerekliliklerine uyulduğundan ve ilgili kişinin menfaatlerini korumak için yeterli güvenceler içerdiğinden emin olmak için karar verme usulünü incelemelidir (bk. yukarıda anılan *Regner*, §§ 146-149).

105. Mahkeme, mevcut davalara döndüğünde, ilk olarak, ilgili idarenin değerlendirmesini dayandırdığı güvenlik soruşturmasının tam kapsamının veya

somut olgusal gerekçelerin, olumsuz sonuçlanan bir güvenlik soruşturmasına dayanarak kamu hizmetine atanmayacaklarını bildiren idare tarafından başvuranlara açıklanmadığını kaydetmektedir. İkinci olarak, idare mahkemesi yargılamaları sırasında, dava mahkemelerinin ilgili idareden şikâyet konusu güvenlik soruşturmalarına ilişkin bilgileri kendiliğinden aldığı görülmekle birlikte, bu bilgileri başvuranlara iletmediği ve haklarındaki belirgin iddialara ilişkin görüşlerini almadığı anlaşılmaktadır. Daha önemlisi, idare mahkemelerinin kararlarından, idare tarafından iletilen bilgilerin tamamının veya bir kısmının ilk etapta gizli olup olmadığını ve eğer öyleyse, ulusal güvenlik gerekçelerinin bunların başvuranlara açıklanmamasını haklı çıkarıp çıkarmayacağını değerlendirmedeği anlaşılmaktadır (bk. *bu davaya uygulanabildiği ölçüde (mutatis mutandis)*, *Thanza/Arnavutluk*, no. 41047/19, §§ 116-117, 4 Temmuz 2023). Mahkeme bu bağlamda, delillerin yargılamadaki bir tarafa açıklanmamasının kabul edilebilir olması için, mahkemelerin yalnızca delilleri inceleme yetkisine sahip olması değil, aynı zamanda yetkili makamın gizli belgeleri açıklamamak için dayandığı nedenleri ayrıntılı olarak inceleyebilmesi ve bu gizliliği gerektirmediğini değerlendirdiklerinin açıklanmasına karar verebilmesi gerektiğini hatırlatmaktadır (bk. *Regner*, §§ 151-52). İdare mahkemeleri tarafından yargılamalarda böyle bir değerlendirme yapılmadığı göz önünde bulundurulduğunda, mahkemelerin başvuranlara delillerin açıklanmamasını telafi etmek için yeterli güvence sağladığı söylenemez.

106. Mahkemenin, idare mahkemelerinin, idari makamlar tarafından kendilerine sunulan olay ve olguların doğruluğunu ve inandırıcılığını doğrulamak amacıyla, söz konusu idari kararlara ilişkin yeterli bir denetim sağlayıp sağlamadıklarını değerlendirmesi gerekmektedir. Başvuranlara, ilk derece idare mahkemesi yargılamaları sırasında, olumsuz sonuçlanan güvenlik soruşturmalarının somut olgusal gerekçeleri hakkında bilgi verilmemiştir. Bu durum, savunmalarını uygulamada etkisiz hale getirmiştir. Başvuranlardan bazıları, olumsuz sonuçlanan değerlendirmelerinin olgusal gerekçelerini, söz konusu mahkemeler davalarında karar verdikten sonra öğrenmişlerdir. Mahkemeye göre, böyle bir durumla karşı karşıya kalındığında, şikâyet konusu kararların sağlam temellere dayandırılmasına ilişkin olarak idare mahkemeleri tarafından yapılan

incelemenin daha kapsamlı olması gerekmektedir (benzer bir yaklaşım için bk. *Corneschi/Romanya*, no. 21609/16, § 110, 11 Ocak 2022).

107. Bununla birlikte Mahkeme, başvuruların davaları arasında, başvurdukları belirli görevlere ilişkin önemli farklılıklar olduğunu kaydetmektedir. Dahası, bazı başvurular için iddialar belirsiz ve dolaylı görünürken, diğerleri için suç faaliyetlerine ilişkin daha belirgin suçlamalar söz konusudur. Bazı başvuranların, olumlu bir güvenlik soruşturması ve bunun nedenlerine ilişkin zorluklarla karşılaşabileceklerini daha en baştan makul bir şekilde beklemiş olabilecekleri de göz ardı edilemez. Bununla birlikte, mevcut şikâyetler kapsamında, başvuranların bireysel davalarında güvenlik soruşturmalarının olumsuz sonuçlanmasının gerekli olup olmadığını değerlendirmek Mahkemenin görevi değildir, ancak idare mahkemeleri önündeki yargılamaların adil olup olmadığını ve bu mahkemelerin açıklandığı gibi (bk. yukarıda 106. paragraf) yeterli bir inceleme yapıp yapmadığını tespit etmek Mahkemenin görevidir. Mahkeme bu bağlamda, idare mahkemelerinin kararlarında, bu mahkemelerin ilgili idari makamlardan alınan bilgilerin doğruluğunu ve inandırıcılığını doğrulamak için ne kapsamda bir inceleme uyguladıklarını gösteren çok az şey olduğunu gözlemlemektedir. Kararlardan, idare mahkemelerinin, başvuranların sabıka kaydı veya haklarında devam eden bir soruşturma bulunmadığı yönündeki beyanlarını değerlendirdikleri veya altıncı başvuran Baran Tekin (başvuru no. 42116/20) davasında olduğu gibi, idari makamların, başvuranın işe alınmasını reddederken 48 (A) - 8. maddeye değil, kamu hizmetine girecek kişilerin mahkûmiyetinin bulunmamasını gerektiren 48 (A) - 5. maddeye dayandıkları da anlaşılmamaktadır (bk. yukarıda 55 ve 57-59. paragraflar).

108. Yukarıda belirtilen bulgular toplu olarak Mahkemeyi, yerel mahkemelerin bu amaçla kendilerine verilen yetkileri etkili ve yeterli bir şekilde kullanmadıkları sonucuna götürmektedir (bk. yukarıda anılan *Corneschi*, 112). Mahkeme, bu bağlamda, ilgili idari kararların temelini oluşturan ve mahkemelerin yargı denetimlerini gerçekleştirdikleri yasal hükmün Anayasa Mahkemesi tarafından nihayetinde anayasaya aykırı olduğuna karar verildiğini kaydetmektedir (bk. yukarıda 74. paragraf). Ancak Anayasa Mahkemesinin kararı başvuranların davalarındaki yargılamaları etkilememiştir zira bu karar ancak söz konusu

yargılamalar sona erdikten sonra yürürlüğe girmiş ve geriye dönük bir etkisi olmamıştır.

109. Mahkeme, Sözleşme'nin 15. maddesiyle ilgili olarak, darbe girişiminin ardından, muhtemel kamu görevlisinin üstleneceği pozisyonun önemine bakılmaksızın, kamu hizmetine girmek için ek bir kriter olarak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının sonucunun getirilmesinin gerekli olabileceğini kabul etmektedir. Bununla birlikte Mahkeme, söz konusu kanun hükmünde kararnamenin, ilgili kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmalarının olumsuz sonuçlanmasına dayanarak kamu hizmetine atanmalarının reddedilmesinin ardından, ulusal mahkemeler tarafından uygulanacak yargı denetimine herhangi bir kısıtlama getirmediğini kaydetmektedir (ayrıca bk. *Pişkin*, § 152). Dahası, Anayasa Mahkemesi de dâhil olmak üzere, mevcut davalardaki yerel mahkemelerin hiçbiri, başvuruların davalarını incelerken, olağanüstü halin, şikâyetlerin esasını tam olarak değerlendirmelerini engellediğine atıfta bulunmamıştır.

Bu koşullar altında, adil yargılanma gerekliliklerinin yerine getirilmemesi, Türkiye'nin derogasyonu ile haklı gösterilemez.

Dolayısıyla, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi ihlal edilmiştir.

IV. 29101/20 NO.LU BAŞVURUNUN BAŞVURANI BAKIMINDAN SÖZLEŞME'NİN 6. MADDESİNİN 2. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

110. Başvuran Agit Tetik, başvuru formunda, yerel makamların kendisi hakkında olumsuz sonuçlanan bir güvenlik soruşturması ile, devam eden cezai kovuşturmalara ilgili olarak masumiyet karinesi hakkını göz ardı ettiklerinden şikâyetçi olmuştur. Dahası, dava idare mahkemeleri önüne geldiğinde ceza kovuşturmaları kesinleşmiş olsa da, söz konusu mahkemeler Tetik'in terörle bağlantılı bir suçtan yalnızca delil yetersizliği nedeniyle beraat ettiğini belirterek masumiyeti konusunda şüphe uyandırmışlardır. İdare mahkemeleri, beraat kararının delil yetersizliğinden kaynaklandığını belirterek aslında ilgilinin suçlu olduğunu ima etmişlerdir. Başvuran, Mahkeme önündeki başvuru formunda, özellikle aşağıda belirtilen 6 § 2 maddesine dayanmıştır:

“Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır.”

A. Tarafların beyanları

111. Hükümet, başvuranın bu şikâyetini özellikle Anayasa Mahkemesi önünde ileri sürmemiş olması nedeniyle iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu iddia etmiştir. Hükümet, başvuranın Anayasa Mahkemesine yaptığı bireysel başvuruda sadece idari makamların kendisini işe almayı reddettiğini ve ulusal mahkemelerin işlemediği bir suçtan dolayı davasını reddettiklerini belirttiğini iddia etmiştir. Hükümet ayrıca, başvuranın şikâyetlerini 6. madde başlığı altında sunduğunu ve hiçbir yerde Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrasından bahsetmediğini ileri sürmüştür.

112. Başvuran cevaben, Anayasa Mahkemesi de dâhil olmak üzere tüm iç hukuk yollarını tükettiğini ileri sürmüştür. Başvuran, bireysel başvurusunda kullandığı, yerel makamların işlemediği bir suç nedeniyle davasını reddettiğine ilişkin ifadenin, Anayasa Mahkemesi tarafından 6. maddenin 2. fıkrası kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Başvuran bu bağlamda, şikâyetini esas itibarıyla ileri sürdüğünü ve tıpkı Mahkeme gibi Anayasa Mahkemesinin de davanın olgularına hukuken verilecek nitelendirmeye karar verme yetkisine sahip olduğunu ileri sürmüştür.

B. Mahkemenin değerlendirmesi

113. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının amacının, Sözleşmeci Devlete kendisine karşı iddia edilen Sözleşme ihlalinin inceleme ve dolayısıyla bu ihlali önleme veya telafi etme fırsatı vermek olduğunu yinelemektedir. Mahkemenin içtihadına göre, şikâyetin “en azından esasen” ileri sürülmesi şartıyla, Sözleşme'nin ulusal yargılamalarda açıkça ileri sürülmesinin her zaman gerekli olmadığı doğrudur. Bu, ulusal mahkemelere iddia edilen ihlali telafi etme fırsatı vermek amacıyla, başvuranın iç hukuk temelinde aynı veya benzer etkiye sahip hukuki iddialarda bulunması gerektiği anlamına gelir. Bununla birlikte, Mahkeme içtihatlarının da gösterdiği gibi, bir Sözleşmeci Devlete iddia edilen ihlali önleme veya telafi etme fırsatının gerçekten tanınması, sadece olay ve olguların değil, aynı zamanda başvuranın Mahkemeye sunduğu şikâyeti gerçekten de önceden, esas itibarıyla ulusal makamlar önünde de ileri sürüp sürmediğinin belirlenmesi amacıyla, başvuranın hukuki iddialarının da dikkate alınmasını gerektirir. Bunun nedeni, “bir başvuranın, olası bir Sözleşme iddiasını göz ardı

ederek, ulusal makamlar önünde ihtilaflı bir tedbire itiraz etmek için başka bir gerekçeye dayanması ve ardından Mahkeme önünde Sözleşme’ye ilişkin iddiasına dayanarak başvuruda bulunması”, Sözleşme mekanizmasının ikincil niteliğine aykırı olacaktır (bk. *Humpert ve diğerleri/Almanya*[BD], no. 59433/18 ve diğer 3 başvuru, § 151, 14 Aralık 2023 ve bu kararda yer alan diğer atıflar). Bu nedenle Mahkeme, başvuranlardan şikâyetlerini ne ulusal mahkemeler önünde ne de Mahkeme önünde, ilgili Sözleşme konularına Mahkemenin yaklaşımını yansıtan belirli bir terminoloji veya belirli bir hukuki gerekçelendirme çizgisi kullanarak sunmalarının beklenmediğini ve bir şikâyetin özü itibarıyla dile getirilmesinin yeterli olduğunu yinelemektedir (bk. yukarıda anılan *Yüksel Yalçınkaya*, § 280).

114. Mevcut davada Mahkeme, başvuranın en başta Anayasa Mahkemesi önünde şikâyetini dile getirme biçimi ile bu Mahkeme önünde şikâyetini dile getirme biçimi arasında önemli farklılıklar olduğunu gözlemlemektedir. Başvuran, Anayasa Mahkemesine sunduğu bireysel başvuruda, adil yargılanma hakkına dayanarak, ulusal makamların işlemediği bir suç nedeniyle davasını reddettiklerinden şikâyetçi olurken, Mahkemeye sunduğu başvuru formunda, özellikle Sözleşme’nin 6 § 2 maddesini ileri sürerek, ulusal makamların, bu zaman zarfında beraat etmiş olmasına ve beraat kararının delil yetersizliğinden kaynaklandığını ileri sürerek masumiyetine şüphe düşürmüş olmalarına rağmen, kendisini terörle bağlantılı bir suçtan suçlu olarak değerlendirdiklerinden şikâyetçi olmuştur. Mahkeme ayrıca, başvuranın Sözleşme’nin 6. maddesi uyarınca ileri sürmeyi önerdiği şikâyetlerin, Mahkemenin incelemesi istenen konuyu tanımlaması için gerekli tüm parametreleri içermesi gerektiğini yinelemektedir. Sözleşme’nin 6. maddesinin uygulama kapsamının çok geniş olduğu ve Mahkemenin incelemesinin zorunlu olarak kendisine sunulan spesifik şikâyetlerle sınırlı olduğu vurgulanmalıdır (bk. yukarıda anılan *Grosam*, § 89). Başvuranların ulusal yargılamada Mahkeme önünde öne sürmeyi düşündükleri iddiaların kelimesi kelimesine aktarılmasına gerek olmamasına rağmen, Mahkeme huzurunda sundukları şikâyetlerin, ulusal makamlar önünde şekil ve esas itibarıyla yeterince ileri sürülmüş olması gerekir. Bu bağlamda Mahkeme, başvuranın anayasal başvurusunda yukarıda belirtilen beyanının, Sözleşme’nin 6 § 2 maddesinin ihlali iddiası açısından yeterince kanıtlanmış olarak değerlendirilemeyeceği konusunda

Hükümet ile aynı fikirdedir (karşılaştırınız *Mehmet Zeki Doğan (no. 2)/Türkiye*, no. 3324/19, § 71, 13 Şubat 2024, henüz kesinleşmemiş bir karar).

115. Bu doğrultuda, Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrası kapsamındaki şikâyetin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

116. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırılabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

117. Başvuranlar uğradıkları maddi ve manevi zararın yanı sıra ekte belirtilen masraf ve giderlere ilişkin olarak çeşitli meblağlar talep etmişlerdir.

118. Hükümet bu taleplere itiraz etmiş ve 59988/19 no.lu başvuruya ilişkin olarak, başvuranın taleplerinin her hâlükârda gecikmeli olarak sunulduğu gerekçesiyle Mahkeme tarafından kabul edilmemesi gerektiğini ileri sürmüştür.

119. Mahkeme, Bölüm Başkanı'nın, 28 Mart 2023 tarihinde, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 38 § 1 maddesi uyarınca, başvuran Şükran Kesgin'in süre sınırları dışında sunduğu görüş ve adil tazmin taleplerinin dava dosyasına kabul edilmesine karar verdiğini kaydetmektedir. Durum böyle olunca Mahkeme, Hükümetin itirazını reddetmektedir. Her hâlükârda, Mahkeme tespit edilen ihlal ile ileri sürülen maddi zarar arasında herhangi bir illiyet bağı bulunmadığı kanaatine varmakta ve bu nedenle söz konusu talebi reddetmektedir.

120. Bununla birlikte, Mahkeme, başvuranın bu kararda Sözleşme'nin ihlal edildiğinin tespit edilmesiyle telafi edilemeyecek derecede manevi zarara uğradığı görüşündedir. Mahkeme, hakkaniyete uygun şekilde karar vererek, başvuranların her birine, bu miktardan doğabilecek her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere manevi tazminat olarak 2.000 avro (EUR) ödenmesine hükmetmektedir.

121. Mahkeme, masraf ve giderlerle ilgili olarak, bir başvuranın, ancak masraf ve giderlerin gerçekten ve zorunlu olarak yapıldığını ve miktar olarak makul olduğunu kanıtlayabildiği ölçüde, bunların kendisine geri ödenmesi hakkına sahip olduğunu yinelemektedir (bk. diğer kararların yanı sıra, *L.B./Macaristan* [BD],

no. 36345/16, § 149, 9 Mart 2023). Mahkeme mevcut davalarda, kendisine sunulan belgeleri ve yukarıda belirtilen kriterleri dikkate alarak, bu miktarlar üzerinden doğabilecek her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, başvurulara masraf ve giderler bağlamında karar ekinde yer alan tabloda belirtilen miktarların ödenmesine hükmetmektedir. Mahkeme başvuruların adil tazmine ilişkin diğer taleplerini reddetmektedir.

122. Mahkeme, gecikme faizinin Avrupa Merkez Bankasının marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oran üzerinden hesaplanmasının uygun olduğu kanaatindedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME,

1. Oy birliğiyle, başvuruların birleştirilmesine;
2. Oy birliğiyle, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamındaki şikâyetlerin kabul edilebilir olduğuna;
3. Oy çokluğuyla, başvuruların geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna;
4. Oy birliğiyle, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğine;
5. Oy birliğiyle,
 - (a) Kararın Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, davalı Devlet tarafından, başvurana, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek üzere, aşağıda belirtildiği gibi:
 - (i) Manevi tazminat olarak, yansıtılabilecek her türlü vergi hariç olmak üzere, her bir başvurana ayrı ayrı 2.000 avro (iki bin avro);
 - (ii) Masraf ve giderler için, başvuran Bahar Dolgun Kılıç'a (başvuru no. 23565/20), yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 1.000 avro (bin avro) ödenmesine;
 - (iii) Masraf ve giderler için, başvuran Agit Tetik (başvuru no. 29101/20) ve başvuran Mehmet Tanrikulu'ya (başvuru no. 28956/21), yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, her birine 500'er avro (beş yüz avro) ödenmesine;
 - (b) Yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme gününe kadar geçen sürede, yukarıda bahsedilen miktara, Avrupa Merkez

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

Bankasının marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oran üzerinden basit faiz uygulanmasına;

6. Oy birliğiyle, başvuruların adil tazmine ilişkin geri kalan taleplerinin reddedilmesine

karar vermiştir.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesi uyarınca 25 Haziran 2024 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Arnfinn Bårdsen

Başkan

Sözleşme'nin 45 § 2 maddesi ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 74 § 2 maddesi uyarınca, işbu karara, Hâkim Krenc'in ayırık görüşü eklenmiştir.

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI - AYRIK GÖRÜŞ
HÂKİM KRENC'İN KISMİ AYRIK GÖRÜŞÜ

1. 29101/20 no.lu başvuruda başvuranla ilgili bir husus ve Sözleşme'nin 6 § 2 maddesi kapsamındaki şikâyetinin kabul edilemezliği dışında mevcut karara katılıyorum. Bu şikâyetin, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna dair karara katılmadığımı saygıyla belirtmek isterim.

2. Açık olmak gerekirse, başvuranın Sözleşme'ye dayalı şikâyetlerini ulusal mahkemeler önünde açıkça veya esasen dile getirmiş olması gerektiği konusu sorgulamıyorum. Bu elbette Sözleşme sisteminin temelini oluşturan ikincilik ilkesinin gereğidir ve son derece önemlidir. Gerçekten de Mahkemenin ulusal mahkemeler önünde ileri sürülmemiş şikâyetler hakkında karar vermesi bu ilkeye aykırı olacaktır (bk. *Vučković ve diğerleri/Sırbistan* (ilk itiraz) [BD], no. 17153/11 ve diğer 29 başvuru, § 75, 25 Mart 2014 ve *Humpert ve diğerleri/Almanya* [BD], no. 59433/18 ve diğer 3 başvuru, § 151, 14 Aralık 2023).

3. Mevcut davada, başvuranın Anayasa Mahkemesi önünde Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürdüğünü ve herhangi bir suç işlemediğini ileri sürerek masum olduğunu iddia ettiğini belirtmek isterim (bk. bu kararın 50. paragrafı). Ayrıca, başvuranın İdare Mahkemesi önünde de masumiyet karinesi hakkının ihlal edildiğini açıkça iddia ettiğini belirtmek isterim (bk. bu kararın 48. paragrafı). Bu koşullar altında, başvuranın Sözleşme'nin 6 § 2 maddesi kapsamındaki şikâyetinin ulusal mahkemeler önünde esasen ileri sürmediği yönündeki tespiti desteklemenin çok zor olduğunu düşünüyorum.

4. Diğer davalarda Mahkeme, mevcut davada olduğu kadar katı değildi.

Örneğin, *Vassilios Stavropoulos/Yunanistan* davasında, başvuran açıkça masumiyet karinesi ilkesine dayanmamıştır ve Sözleşme'nin 6 § 2 maddesine atıfta bulunmamıştır. Bununla birlikte Mahkeme, başvuranın esas itibarıyla 6 § 2 maddesi kapsamında bir şikâyetle bulunduğu ve Yüksek İdare Mahkemesine iddia edilen ihlali önleme veya tazminat sağlama fırsatı verildiği kanaatine varmıştır (bk. *Vassilios Stavropoulos/Yunanistan*, no. 35522/04, § 25, 27 Eylül 2007).

Daha yakın zamanda *Farzaliyev/Azerbaycan* davasında, başvuran, yüksek mahkemeler önünde temyiz başvurusunda bulunarak, cezai mahkûmiyetle sonuçlanan herhangi bir nihai kararın bulunmaması nedeniyle, hukuk mahkemesinin, kendisini cezai bir suç işlemekten sorumlu bularak tazminat

ödemesine karar verdiğini ve bunun hatalı bir karar olduğunu ileri sürmüştür. Bu davada başvuran, masumiyet karinesi hakkının ihlaline açıkça atıfta bulunmamış veya Sözleşme'nin 6 § 2 maddesine veya masumiyet karinesini koruyan herhangi bir özel iç hukuk hükmüne açıkça dayanmamıştır. Ancak Mahkeme, başvuranın şikâyetini esas itibarıyla yerel mahkemeler önünde dile getirdiğini ve masumiyet karinesi hakkına ilişkin iç hukuk yollarını tükettiğini tespit etmiştir (bk. *Farzaliyev/Azerbaycan*, no. 29620/07, §§ 53-57, 28 Mayıs 2020).

5. Mevcut kararda, bu tespiti desteklemek amacıyla *Grosam/Çek Cumhuriyeti* davasına atıfta bulunmaktadır ([BD], no. 19750/13, 1 Haziran 2023). Ancak bu dava farklı bir durumla, yani başvuranın Mahkemeye başvuru formunda ileri sürüldüğü şekliyle 7 No.lu Protokol'ün 2. maddesi uyarınca sunduğu şikâyetin, bağımsız ve tarafsız bir mahkemenin bulunmamasına ilişkin bir şikâyet olarak Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında incelenip incelenemeyeceğiyle ilgiliydi.

Mevcut davada konu, başvuranın Mahkememiz önünde ileri sürdüğü şikâyetle ilgili değildir. Başvurunun “Mahkemenin incelemesi istenen konuyu sınırlandırabilmesi için gerekli tüm parametreleri” içerdiği konusunda ihtilaf yoktur (bk. kararın 114. paragrafı). Konu, başvuranın masumiyet karinesine ilişkin şikâyetini ulusal mahkemeler önünde ileri sürüp sürmediğiyle ilgilidir.

6. Bu konuyla ilgili olarak ve başvuranın ulusal mahkemelere sunduğu iddialar ışığında (bk. yukarıda 3. paragraf), mevcut davada, başvuranın 6. madde kapsamında ileri sürdüğü şikâyeti, aynı hükmün 2. paragrafında yer alan masumiyet karinesi ilkesinden tamamen ayırmak bana biraz biçimsel bir yaklaşım gibi görünmektedir.

7. Aslında Mahkemenin, birleştirilmiş başvurularda ortaya çıkan ana meseleyi Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında incelediği ve dolayısıyla 29101/20 no.lu başvuruda başvuranın Sözleşme'nin 6 § 2 maddesi açısından ileri sürdüğü ek şikâyet konusunda daha fazla ileri gitmeye gerek olmadığı değerlendirilmesine açtım. Ancak değerli meslektaşlarımın izlediği yaklaşım bu yönde değildir.

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

EK

No.	Başvuru no. ve başvuru tarihi	Dava adı	Başvuranın Doğum tarihi Uyuğu	Temsilci	Adil tazmin talepleri	Masraf ve giderler için hükmedilen tutar
1.	58901/19 30/10/2019	Kurkut/Türkiye	Naci KURKUT 1985 Türk	Sedat İLEŞMEK	Maddi tazminat: 75.000 EUR (yetmiş beş bin avro); Manevi tazminat: 200.000 EUR (iki yüz bin avro); Yargılama masraf ve giderleri: 2.132 EUR (iki bin yüz otuz iki avro).	Hiçbir miktara hükmedilmemiştir.
2.	59988/19 06/11/2019	Kesgin/Türkiye	Şükran KESGİN 1990 Türk	Emine KESGİN	Maddi tazminat: 29.514 EUR (yirmi dokuz bin beş yüz on dört avro); Manevi tazminat: 100.000 EUR (yüz bin avro)	Hiçbir miktara hükmedilmemiştir.
3.	14944/20 17/03/2020	Doğan Özdemir/Türkiye	Zeycan DOĞAN ÖZDEMİR 1986 Türk	Mehmet KISAYOL	Maddi tazminat: 187.846 EUR (yüz seksen yedi bin sekiz yüz kırk altı avro); Manevi tazminat: 25.419 EUR (yirmi beş bin dört yüz on dokuz avro); Yargılama masraf ve giderleri: 15.000 EUR (on beş bin avro).	Hiçbir miktara hükmedilmemiştir.

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

No.	Başvuru no. ve başvuru tarihi	Dava adı	Başvuranın Doğum tarihi Uyuğu	Temsilci	Adil tazmin talepleri	Masraf ve giderler için hükmedilen tutar
4.	23565/20 03/06/2020	Dolgun Kılıç/Türkiye	Bahar DOLGUN KILIÇ 1989 Türk	Hanife GÖKMEN KANAR	Maddi tazminat: 21.000 EUR (yirmi bir bin avro); Manevi tazminat: 64.000 EUR (altmış dört bin avro); Yargılama masraf ve giderleri: 10.075 EUR (on bin yetmiş beş avro).	1.000 EUR (avro)
5.	29101/20 29/06/2020	Tetik/Türkiye	Agit TETİK 1992 Türk	Rezdar ÇOBAN	Maddi tazminat: 529.000 Türk lirası (TL) (~ 29.600 EUR (yirmi dokuz bin altı yüz avro)); Manevi tazminat: 5.000.000 Türk lirası (TL) (~ 250,000 EUR (iki yüz elli bin avro)); Yargılama masraf ve giderleri: Mahkeme tarafından ödenmesine hükmedilen adil tazmin miktarının % 25'i.	500 EUR (beş yüz avro)

KURKUT VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

No.	Başvuru no. ve başvuru tarihi	Dava adı	Başvuranın Doğum tarihi Uyuğu	Temsilci	Adil tazmin talepleri	Masraf ve giderler için hükmedilen tutar
6.	42116/20 07/09/2020	Tekin/Türkiye	Baran TEKİN 1991 Türk	Nergiz Tuba ASLAN	Maddi tazminat: 33.374 EUR (otuz üç bin üç yüz yetmiş dört avro); Manevi tazminat: 35.000 EUR (otuz beş bin avro); Yargılama masraf ve giderleri: 10.000 Türk lirası (TL) (~ 500 EUR (beş yüz avro)).	Hiçbir miktara hükmedilmemiştir.
7.	28956/21 20/05/2021	Tanrikulu/Türkiye	Mehmet TANRIKULU 1987 Türk	Halise DAKALI	Maddi tazminat: 47.400 EUR (kırk yedi bin dört yüz avro); Manevi tazminat: 25.000 EUR (yirmi beş bin avro); Yargılama masraf ve giderleri: 40.000 Türk lirası (TL) (~ 10.075 EUR (on bin yetmiş beş avro)) ve Mahkeme tarafından hükmedilen adil tazmin miktarının % 15'i.	500 EUR (beş yüz avro)